Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 185 (14205) | 1973 оной августын 8, среда | Сэн 2 мүнгэн

Ургаса хуряалгадаа хэр бэлдэнэт

МУХАР-ШЭБЭР

ТАРЯА ХАТААХА ТҮХЕЭРЭЛГЭНҮҮД БЭЛДЭГДЭНЭ

Аймагай олонхи ажахынуу... ороохо тараанай ургаса ...а байн. Илангаяа «За...», «Родина», «Комму...», «Искра» колхозуудта, ...», «Эрдэм» совхозуудта ...н ургаса хүлеэгдэнэ. Суул... «Авангард» совхозуудта, «Знамя Ленина» колхоздо та... жэгдэ бэшээр эдеэ... байна. Тиигэжэ энэ ...дэ миллион центнер таряа ...ажа абаха гэһэн зорилго... хүрэхөөр байгдана. Мүн ...ынуудта горох һайнаар ...на.

...оохоной комбайнуудые ...арилха хүдэлмэри дүүрэн... байна. Ленинэй нэрэмжэ... колхоз бүхы комбайнаа ...н болгонхой. «Искра» кол... ургаса хуряалгынгаа тех... заһабарилга үглөө мүнөө ...эхэ. Энэ талаар гансал «Знамя Ленина» колхоз гээг... ябана. Тэрэшэлэн сило... ...гоо хуряаха комбайнууд ...е болонхой.

...э жэлдэ тараанай жэгдэ ...о эдеэшэжэ байһые ха... абажа, ороохо сэбэрлэхэ, ...а түхеэрэлгэнүүдые һайнаар заһабарилха, нэмэжэ тодхохо зорилго табигданхай. Энэ талаар ажахы бүхэндэ хэмжээнүүд абтана. Тиигэбэшье «Знамя Ленина» колхоз, Суулгын ба «Эрдэм» совхозуудта нойтон таряа хатааха түхеэрэлгэнүүд дутамаг. Бэрхэшээлтэй сагай тохёолдобол, таряа хатаахаар «АВМ—04» түхеэрэлгэнүүд тааруулагдаха юм.

Аймагай колхоз, совхозуудта комбайнернууд хүсэд хүрэхөөр бии. Зүгөөр «Знамя Ленина» колхоздо комбайнернууд дутамаг, тэдэнииие хүсэлдүүлхэ хэмжээнүүд абтана. Ороной баруун областьнуудһаа ерэхэ комбайнернууд хабаадуулагдаха юм.

Энэ жэлдэ һолоомоёо нарин һайнаар хуряажа абаха тушаа бодомжолжо байнабди. Ажахынууд энэ хүдэлмэри хэхэ оньһожоруулагдамал тусхай отрядуудые байгуулхаар хараална. Тэдэ отрядууд һолоомо суглуулха, полиин захада гаргажа һурилхэ, тюк болгон ябталаад, малай үбэлжэхэ газарта зөөхэ ушартай.

Колхоз, совхозуудта горох хуряажа абаха түхеэрэлгэнүүд дутамаг байна. Мүнөө тэрэниие хүсэлдүүлхэ хэмжээнүүд бэелүүлэгдэнэ.

Августын 10—15-най багаар нэгэ ажахыда аймагай бүхы тракторна бригадын бригадирнуудые, агрономуудые, хүтэлбэрилэгшэдые суглуулжа, таряа хуряалгын түсэб, шэнэ онол аргануудые хэрэглэхэ, мүн Украинын механизаторнуудай дүй дүршэлые халан абаха тушаа хэлсэхэ байнабди. Тэрэ суглаае али ажахыда үнгэргэхэ тухай соносхогдоогүй. Юуб гэхэдэ, иимэ суглаа алишье ажахыда зарлагдажа болохо. Тиимэһээ ажахы бүхэн ургаса хуряалгадаа оролдосотойгоор бэлдэхэ жэшээтэй.

Энэ жэлэй баян ургасаяа саг соонь, һайн шанартайгаар хуряажа, Эхэ орондоо ороохо таряа ехээр тушааха, худалдаха, урэһэ хүрэнгэ хүсэд хааха байһандаа этигэнэбди.

А. ФОМИН,
аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин главна агроном.

КРАСНОДАРАЙ ХИЗААР. Ургаса хуряалга улам эршэдэжэ байна. Кубаниин колхоз, совхозуудай ажалшадай ургуулһан ороохо ашаһан автомашинанууд хойно хойноһоо элеватор руу дабшана.

Кропоткинско тушаан абалгын пункт сүүдхэдэ зургаа мянга гаран тонно ороохо арилган сэбэрлэнэ, (зураг харагты).

ТАСС-ай фотохронико.

АЛТАЙН ТАРЯАН

БАРНАУЛ. (ТАСС-ай корр.). Алтайн элеваторнууд шэнэ ургасын түрүүшын мянган тонно таряае августын 6-да тушаан абаа. «Мичуринец» гэжэ совхозой таряашад Алтайн таряа тушаан абалгын пунктда «Мироновская-808» гэдэг 300 тонно шэниисэ асарба. Хэдэхэн лэ жэлэй урда тээ намарай шэниисые Алтайда ургуулжа эхилһэн юм. Тэрээнһээ эрхим зэргын—гектар бүриин 30 центнер хүрэтэр ургаса абадаг болонхой. Эдэнэй хүршэнэр — «Страна Советов» колхозой таряашад намарай шэниисэ тушаажа захалба.

Алтайда таряа хуряалга һая эхилээд байна. Эндэхи механизаторнууд эртын ургамалнуудые—200-аад шахуу мянган гектар талмайе эзэлдэг хара таряа, горох ба намарай шэниисэ хадажа, сохижо захалаа, хизаарай ороохо тараанай гол поли —3 миллион 800 мянган гектар болохо хабарай шэниисэ ээлжээгээ хүлеэжэ байна.

Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна мүрысөөн

ХАХАД ЖЭЛЭЭ ХАБАТАЙГААР ТҮГЭСХӨӨБДИ

Манай коллектив табан жэлэй түсэбые болзорһооһь ...шалан дүүргэхын түлөө мүрысэнэ. Мүрысөөндэ орол... цех, бригада, халаан ...н табан жэлэй энэ ...дэхы жэлэй даабарине ...р болзор соо дүүргэхэ, ...р үрэ дүнгүүдые түйлаһанаа тодорхойлоо.

Мүрысөөнэй хахад жэлэй ...дүнгүүд республикымнай 50 жэлэй ойн һайндэрэй ...дахана согсологдоһон байна. Коллективнай энэ үрэ дүнгүүдээрээ омогорхон ...сажа, тэдэнээ бүри һайжаруулха, ажалайнгаа эршэ ...дадхахагүй гэжэ шиидээ.

Омогорхохо эрхэ коллективэмнай биил даа. Продукци бүтээн гаргаха, худалдаха хахад жэлэй даабари холо үлүүлэн дүүргэгдэ. Хахад жэлэй түсэбһөө гадуур нэгэ миллион 60 мянган түхэригэй продукци худалдаһан байнабди. Даабариһаа гадуур 13 тонно ...гдэһэн нооһо, 11 мянган метр нарин сэмбэ үгэжэ ...дэрые угтабабди. Жэлэй эхиндэ абаһан уялгын ёһоор 1973 оной түсэбһөө гадуур 10 мянган метр сэмбэ нэхэхэ гэжэ хараалаа һэмди.

Үйлэдбэриин хэдэн түрүүшүүл табан жэлэй гурбадахи жэлэй даабарие 2,5 жэл соо дүүргэхэ уялга абаад, иимэ мүрысөө дэлгэрүүлхыень сэмбэ нэхэгшэдые, нооһо ээрэгшэдые уряалһан байгаа. Үүсхэл гаргагшад хэлэһэн үгэдөө хүрэбэ. Социалис Ажалай Герой Дарья Касьяновна Тумурова гурбан жэлэй түсэбые апрелиин 30-да дүүргээ. Сэмбэ нэхэгшэд Любовь Ивановна Королева, Зинаида Григорьевна Ключникова, Мария Андреевна Фомина, Нина Ивановна Кузнецова гурбан жэлэй даабарие 2,5 жэл соо дүүргэхэ гэһэн үгэдөө хүрэһэн.

Ажалай эгээл ехэ бүтээсэ түйлахын түлөө мүрысөөн цехүүдэй дунда дэлгэрүүлэгдэһэн юм. Энэ конкурс-харалгын үрэ дүн мүн лэ согсологдоо. Сэмбэ гоёон шэмэглэдэг үйлэдбэриин коллектив эгээл һайн үрэ дүн түйлажа, түрүү һуури эзэлээ.

Социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ гараһан үйлэдбэриин түрүүшүүл материальна болон моральна урмашуулгада хүртөө. Сэмбэ нэхэгшэдэй дундаһаа түрүү һуури эзэлһэн Александра Ивановна Гриф, утаһа ээрэгшэдэй дундаһаа эрхимлэһэн Валентина Ильинична Гаврилова фабрикынгаа Хүндэлэлэй грамотаар, мүн Югославяар аяншалха түлөөһэгүй путевкоор шагнагдаба. Сэмбэ нэхэгшэ М. А. Фомина, мастерай туһалагша Людмила Владимировна Белоплатова мүн лэ Хүндэлэлэй грамотаар, Рица нуур ошожо амарха путевкоор шагнагдаа. Фабрикын 25 түрүүшүүл үнэтэ шангуудта, республика соогуураа аяншалха путёвконуудта хүртөө.

Манай коллективтэй мүрысэдэг Москва шадархи Купавинска Ленинэй орденто нарин сэмбын фабрикын түлөөлэгшэд һаяхан эндэ ерэжэ, республикымнай найрта хабаадалсаа. Эдэ үдэрнүүдтэ хоёр коллективэй мүрысөөнэй үрэ дүн согсолон гаргагдаба. Жэлэй түрүүшын кварталай үрэ дүнгүүдээр Купавинска фабрикынхид илажа гараа һэн. Харин 2-дохи кварталай дүнгүүдээр манай коллектив түрүү һуури эзэлээ.

Гадна коллективээрээ мүрысэхэһөө гадна, хоёр фабрикын бригаданууд, сэмбэ нэхэгшэд, нооһо ээрэгшэд хоорондоо мүрысэхэ социалис уялгануудые баталан абанхай юм. Сэмбэ нэхэгшэдэй дундаһаа энэ мүрысөөндэ манай хүдэлмэрилэгшэд Валентина Иннокентьевна Бачина, Валентина Макаровна Видутова эрхимлэжэ гараа.

Купавинска фабрикын түлөөлэгшэд ажалаймнай дүй дүршэлтэй танилсаа, үйлэдбэриин һайн талые, дутагдалнуудые элирүүлээ. Хожомынь һанал бодолоо андалдан хөөрэлдөөбди. Манай айлшан Л. Т. Лагута 6 станок хангадаг. Дүй дүршэлөө манай нэхэгшэдтэ дамжуулан үгэһэн, олон станок дээрэ хүдэлхэ дүршэлдэ һургаһан байна. Манай эрхим хүдэлмэришэд дүрбэн станок хангадаг юм. Түрүүшээр табан, хожомынь зургаан станок хангаха тухай хөөрэлдөөн болоо. А. Т. Лагута гэгшэдтэй мүрысэдэг манай нэхэгшэ А. И. Гриф нэгэ бага ахигдажа, 2-дохи һуурида гараа.

Союз соогоо конкурсдо түрүү һуури эзэлһэн Купавинска фабрикын сэмбэ нэхэгшэ Валя Шитикова түрүүшынхеэ эндэ ерээ.

— Танай фабрика залуу, болбосон түхэлтэй, һайн үйлэдбэритэй болонхой, — гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Дээшэлүүлэгдэһэн түсэб уялга абаһан үйлэдбэриин 500 түрүүшүүл даабаряа уридшалан дүүргэжэ ябана. Олон түрүүшүүл «1973 оной социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэ гэһэн» тэмдэгтэ хүртэхын түлөө оролдоно.

Г. БОРИСЕНКО,
Улаан-Удын нарин сэмбын фабрикын экономист.

ТҮРҮҮШЫН ЭЭЛЖЭЭН ТУШААГДАА

Шубуу үүсэлхэ цех Улаан-Удын мяха-консервын комбинадта баригдажа, энэ жэлдэ ашаглалгада тушаагдахаар хараалагдаһан байна. Табан жэлэй гурбадахи жэлэй энэ барилгые саг болзор соонь дүүргэхэ гэжэ барилгашад хүсэ шадалаа гарган ажаллаа.

Цехэй түрүүшын ээлжээн саяхан ашаглалгада тушаагдаа. Сүүдхэ соо 30 тонно шубуунай мяха болбосоруулха хүсэ шадалтай цех Союз соогоо эгээл томо болохо юм. Тэрэ 3.600 дүрбэлжэн метр талмайтай. Цех соо 540 погонно метр утатай конвейернэ лини, бүтээсэ ихэтэй технологическа 50 түхеэрэлгэ тодхогдоо.

Шубуу үүсэлхэ, мяхыень болбосоруулха промышленностиин бүхэсоюзна научно-шэнжэлгын институт болон машина бүтээлгын Полтавын «Продмаш» завод цехые шэнэ түхеэрэлгээр хангаха хэрэгтэ ехэ туһаламжа үзүүлһэн байна.

Шэнэ конвейернэ лини хүдэлгэгдэжэ үзэгдөө. Туршалга, шалгалта һайнаар үнгэрөө. Лини хооһоор хүдэлгэжэ үзэгдэһэнэй, зарим тэды дутагдал усадхаһанай һүүлээр промышленна ашаглалгада тушаагдахань.

Барилгашад, хабсаргагшад энэ объектые саг соонь дүүргэхэ гэжэ ехэ оролдолго гаргаа. В. Родионовой хүтэлбэрилдэг комплексно бригада цехэй хирпиисэ хана бодхоһон, бетон болон модоор хэгдэхэ ажал дүүргэһэн байна. Хэдэн мэргэжэл шудалһан барилгашад даабаряа халаан бүхэндэ үлүүлэн дүүргэнэ. А. Сопляковой даадаг бригада халаанай даабарие холо үлүүлнэ.

Ф. Фефеловой хүтэлбэрилдэг хабсаргагшадай бригада конвейернэ линиие һайн шанартайгаар хабсарган тодхоо. Тэдэнэр тусхай чертёжой, технологическа бүхы эрилтын ёһоор ажалаа һайн дүүргэһэн байна.

Цехэй түрүүшын ээлжээ дүүргэһэн барилгашад хоёрдохи ээлжээе мүн лэ түргэн болзор соо дүүргэхэ зорилго урдаа табяад, досоо талын хабсаралгын бүхы ажалые графигай ёһоор хэжэ байна. Шубуунай үдэ, хөөбэри угааха, хатааха, туһалбариин албанай, ондоошье зарим барилга хоёрдохи ээлжээлдэнь ороно. Барилгашад бүхы барилгые энэ жэлдэ дүүргэхын тула бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Энэ барилга дүүргэхэ гэжэ республикымнай 1973 оной социалис уялганууд дотор хараалагданхай гээшэ.

Шэнэ цехэй ашаглалгада тушаагдахада, комбинадай шубуу үүсэлхэ хүсэ шадалынь аяар 5 дахин ехэ болохо юм. Худалдаа наймаанда тушаагдаха шубуунай мяханай шанар, амтан һайн байха. Шубуу үүсэлхэ, сэбэрлэхэ, мяхыень поэтилен мэшээгхэн соо хэхэ гэхэ мэтэ бүхы ажал оньһожоруулагдаха, нарижуулагдан һайжаруулагдаһан мүнөө үеын технологиин ёһоор хэгдэхэ юм.

Барилгашад, проект зохёогшод үйлэдбэридэ гоё һайханиие нэбтэрүүлхэ, ажаллаха таатай эрхэ байдал хүдэлмэришэдтэ хангаха асуудалда ехэ анхарал хандуулһан байна. Үйлэдбэриин гэр түмэр-бетон каркасаар баригдаа. Һайн, гоёшье мозаична палааха дэлгэгдээ. Цех соо һаруул байха. Гэрэлтүүлгын шэнэ түхеэрэлгэ тодхогдохо. Хүдэлмэришэдэй хубсаһаа һэлгэжэ үмдэхэ, бэеэ угааха гэхэ мэтэ тусхай газар эмхидхэгдэхэ, улаан булан түхеэрэгдэхэ юм. Хоёрдохи ээлжээнэй барилга түлэг дундаа.

Г. ХАРЧЕНКО.

VIII конгресс нээгдээ

Барилга хэгдэхэ газарай хүрьһэн ба һууриин механикые шэнжэлхэ уласхоорондын VIII конгресс августын 6-да Москва хотодо нээгдээ. Энээндэ дэлхэйн 50 шахуу ороной 3 мянга тухай мэргэжэлтэд хабаадана. Эдэнэр пленарна зүблөөнүүд дээрэ, секцинүүдтэхи хөөрэлдөөнүүдэй үедэ дүй дүршэлөө халан абалсана, барилга хэгдэхэ газарай хүрьһэ ба һууриин механика шэнжэлхэ хэрэгтэхи түйлалтануудые ашаглалгын асуудалнууд, саашанхи шэнжэлэлгэнүүдэй эгээн һониин шэглэлнүүд зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Энэ асуудалаар Советскэ Союзай амжаһан түйлалтанууд тухайда И. А. Ганичев элидхэл хэбэ.

МОСКВА,
ТАСС-ай корр.

ИРАНАЙ ПРЕМЬЕР-МИНИСТР ЕРЭБЭ

Иранай Премьер-Министр Амир Аббас Ховейда Советскэ правительствын уряалаар августын 6-да албанай хэрэгээр Москва ерэбэ.

Иранай ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудай хиндхэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ Амир Аббас Ховейдые СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон бусад тушаалтад угтаа.

Ниидэлгын поли дээрэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдаад, Иранай ба Советскэ Союзай гүрэнэй гимнүүд дуулагдаба.

Амир Аббас Ховейда А. Н. Косыгинтай хамта совет сэрэгшэдэй жагсаалай урдуур ябаба.

Нииcлэл хотын ажалшадай түлөөлэгшэд хани холбоото ороной правительствын толгойлогшые аэродром дээрэ амаршалба.

Хүндэтэ айлшан тэрээндэ тусхайлан бэлдэгдэһэн байра тээшэ шэглэн, аэродром дээрэһээ город худар дабшаа.

Эдэнэй автомашинануудай гараһан проспектнүүд, талмайнууд Иранай ба СССР-эй гүрэнэй тугуудаар, «СССР Иран хоёрой хоорондын хүршэ ёһоной харилсаан улам бэхижэг, хүгжэг лэ!» гэһэн амаршалгын үгэнүүдтэй транспарантнуудаар шэмэглэгдэнхэй байба.

(ТАСС).

Совет—Иран хөөрэлдөөнүүд

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай, Иранай Премьер-Министр Амир Аббас Ховейдын хөөрэлдөөнүүд августын 6-да Кремль соо эхилээ.

Үгээ ойлголсолгын ор шэн байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүдэй үеэр хоёр ороной хоорондохи хүршэ ёһоной, хани холбоото харилсаае саашадань хүгжөөлгын ба бэхижүүлгын асуудалнууд хаража үзэгдэһэн, тэрэшэлэн хоёр талые һонирхуулдаг уласхоорондын асуудалнуудаар һанал бодолоо зүбшэлһэн байна.

Эдэ хөөрэлдөөнүүдтэ: Совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличев, Гадаадын экономическа холбооной талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо И. В. Архипов, Советскэ Союзһаа Иранда байдаг элшэн сайд В. Я. Ерофеев; Иранай талаһаа — гадаадын хэрэгүүдэй министрэй нэгэдэхи орлогшо Ахмад Мирфендересоки, Иранһаа Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Мохаммед Реза Амир Теймур, онсо даалгабаринуудые дүүргэдэг элшэн сайд Парвиз Раджи, экономикын министрэй орлогшо Джавад Вафа гэгшэд хабаадаа.

(ТАСС).

Иранай Премьер-Министрэй хүндэлэлдэ

СССР-эй правительство Иранай Премьер-Министр Амир Аббас Ховейдын хүндэлэлдэ Кремлиин Ехэ ордон соо августын 6-да обед эмхидхээ. Тэрэниие СССР-тэ үдэшэжэ ерэлсэһэн хүнүүд Иранай Премьер-Министртэй хамта обедтэ байлсаба.

Совет талаһаа — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор, СССР-эй министрнүүд ба бусад тушаалтад байгаа.

А. Н. Косыгин, Амир Аббас Ховейда уулзалгын үедэ үгэнүүдые хэлээд, тэдэнь ехэ анхаралтайгаар шагнагдаһан, альга ташалгануудаар угтагдаһан байна.

Обед хани ёһоной оршон байдалда үнгэрөө.

(ТАСС).

СССР-эй партийно-правительственнэ делегаци ерэбэ

БЕРЛИН. (ТАСС). СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Вальтер Ульбрихтые хүдөөлүүлгэдэ хабаадахын тула КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный түрүүтэй Советскэ Союзай партийно-правительственнэ делегаци августын 6-да эндэ ерээ.

Совет делегациие СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Штоф, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Г. Аксен, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Э. Мюккенбергер ба ГДР-эй бусад партийна, гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд угтаба.

Вальтер Ульбрихтын дурасхаалда

БЕРЛИН. (ТАСС). Германиин ба уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша нүхэр Вальтер Ульбрихтые Германиин Демократическа Республикын ниислэл хото һүүлшынь замда үдэшэжэ байна.

ГДР-эй тогтолго, хүгжэлтэ ба батажалгатай нэрэ алдарайнь сэхэ холбоотой партийна, гүрэнэй элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшые һүүлшынь замда үдэшэхэсэ аха дүү социалис оронуудай партийно-правительственнэ делегацинууд ерэнхэй.

Вальтер Ульбрихтын наһа бараһантай дашарамдуулан, гүн ехээр шаналжа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлһэн бэшэгүүд ба телеграмманууд ороной нютаг бүхэнһөө — промышленна предприятинуудай, хүдөө ажахын кооперативуудай, эмхи зургаануудай коллективүүдһээ, тус тус гражданинуудай зүгһөө СЕПГ-гэй ЦК-гай, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй ба правительствын нэрэ дээрэ ерэжэ үргэлжэлһөөр.

Немец хүдэлмэришэн ангиин агууехэ хүбүүнэй арюун тунгалаг образ Германиин Демократическа Республикын гражданинуудай зүрхэ сэдьхэлдэ хэтэ мүнхэдөө үлэхэ гэжэ тэдэ бэшэгүүд, телеграмманууд дотор хэлэгдэнэ.

Планетэнүүд хоорондын гурбадахи станци Марс тээшэ шэглүүлэн табигдаба

ТАСС-ай мэдээсэл

Замбуулинай дайдые, Наранай аймагай планетэнүүдые шэнжэлхэ программатай зохилдуулан, 1973 оной августын 5-да Москвагай сагаар 20 час 46 минутын үеэр планетэнүүд хоорондын «Марс-6» гэжэ автомат станци Советскэ Союзһаа дэгдээгдээ.

Марс гэдэг планетые, тэрэнэй оршон тойронхи дайдые шэнжэлгэ, мүн планетэнүүд хоорондохи бүридэлэй ямар байһые тодорхойлго—энэ станциин гол зорилго болоно.

«Марс-6» гэжэ станци дээрэ совет научна аппаратураһаа гадна, Франциин мэргэжэлтэдэй бүтээһэн, Наранай радио элшын сасаралгые шэнжэлхэ, Наранай плазмые, замбуулинай элшэнүүдые тодорхойлон тайлбарилха совет-француз хамтын туршалгануудые хэхэ зорилготой приборнууд тодхогдонхой.

«Марс-6» станциин замай параметрнүүд хараалагдаһанда дүтэрхы байна. Ерэхэ жэлэй мартын тэнгһээ урагша Марс гэдэг планетын оршондо хүрэжэ ошохо юм.

СССР-эй Наукануудай академиин залан дабшуулдаг, тоолон тодорхойлдог центр, институдууд ороһон мэдээсэлнүүдые шэнжэлнэ.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР В. Н. ГАЛЕЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Партийна, совет зургаануудта удаан саг соо, аша үрэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө, түрэһөөр 50 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, Баунтын аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Галеев Владимир Назмуттиновичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Удэ, Соведүүдэй байшан.
1973 оной августын 2.

БЕРЛИНДЭХИ ФЕСТИВАЛЬ ДҮҮРЭБЭ

БЕРЛИН. (ТАСС-ай тусхай корр.). Бүхэдэлхэйн фестивалиин юһэн үдэр үнгэржэ, олон янзын һорёонуудай, «Империализмда эсэргүүгээр һаналаа нэгэдэлгын, эб найрамдалай ба хани барисаанай түлөө» гэһэн омог дорюун уряатай түүхэ бэшэгэй юһэн хуудаһан ирагдаба. Мүнөөдэрэй (августын 6-най) хэмжээ ябуулга бүхэн — хани ёһоной уулзалгануудай, политическэ ярилдаануудай, уран һайханай харалгануудай, спортын һорёон мүрысөөнүүдэй дүн болоно.

Һаналаа нэгэдэлгын интернациональна түб хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Хаяа хормойдонь энэ түбэй эмхидхэгдэһэн суута телебашни Берлинэй зүг зубхис бүхэнһөө шоройн харагдана. 365 метр үндэр башниин дүрэ хүн түрэлтэнэй түрүү үзэл бодолой түлөө тэмсэгшэ бүхэдэлхэйн эдир үетэнэй талархал ба нэгэдэлээ улам бэхижүүлхээр шиидэнхэй байһанай һүлдэ тэмдэг болон залуушуулай ехэ хуралдаанда хабаадагша 25 мянган хүнэй дурасхаалдань үлэхэ гэжэ хэлэбэл, дэмы талаар болохогүй. Фестивалиин үеэр эндэ 400 мянгаад хүн ерэһэн, һаналаа нэгэдэлгын фондо 500 мянга шахуу марк суглуулагдаһан байна. Уласхоорондын студентнэрэй клуб соо үнгэргэгдэһэн семинарнууд, уулзалганууд ба хөөрэлдөөнүүдтэ 136 ороной түлөөлэгшэд хабаадаа.

Немец спортсмен-антифашист Вернер Зееленбиндерэй нэрэ абаһан асари ехэ зал фестивальдахи политическэ дуунуудай түгэсхэлэй ехэ концертын газар болоо. «Актовер — клуб» (ГДР), «Песняры» (Советскэ Союз), «Мангуаре» (Куба), «Агитпроп» (Финлянди) гэхэ мэтэ хүгжэмэй мэдээжэ коллективүүд, ФРГ-гэй Франц-Йозеф Дегенхардт, Франциин Макс Ронжье гэмэ олондо мэдээжэ дуушад һаналаа нэгэдэн талархалгада, эб найрамдалда, тэмсэл болон хани барисаанда зорюулагдаһан дайшалхы дуунуудаар Бүхэдэлхэйн X фестивальда салют үгөө. 43 ороной 76 ансамбль ба дуушад найман үдэрэй энэ конкурсдо хабаадаба. 89 ороной 1.556 журналист—512 газетэ ба журналай, 43 информационно агентствын, 68 радиостанциин, 44 телестудиин ба 21 кинофирмын түлөөлэгшэд Прессцентртэ хүдэлмэрилһэн байна. ДЕФА-гай киностудида (ГДР) фестиваль тухай документальна үнгэтэ фильм буулгагдажа дүүргэгдээ.

Бүхэдэлхэйн фестивальнуудай түүхэдэ анха түрүүшынхеэ үнгэргэгдэһэн, СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай делегацинуудай түлөөлэгшэдэй уулзалга һонирхолтой, шухала хэмжээ ябуулга болобо. Энээндэ хабаадагшад социалис ёһоной экономическа харилсаа холбоогоо саашадань улам гүнзэгырүүлхэ зорилгоор аха дүү оронуудай залуушуулай холбоонуудай зүблөөнүүдые ходо зарладаг байха гэжэ шиидхээ.

Тиин, Бүхэдэлхэйн X фестиваль тараба.

А. ГРИГОРЬЕВ,
Б. КРАЕВСКИЙ,
И. ДОБРОТИНА,
Н. СТЯЖКИН.

Түрүү дүй дүршэлдэ—үргэн харгы

ТАРИМАЛ НОГООН ХАЛЮУРАН НАДХАГ ЛЭ

„Үбһэ тэжээлэй үндэһэ һуурииие саашадань бэхижүүлхэ, ажахы бүхэндэ һайн ша… нартай тэжээлэй нөөсэ байгуулха ябадал мүнөө жэлдэ, түсэбтэ табан жэлэй саа… шанхи жэлнүүдэй туршада мал ажалые хүгжөөхэ талаар партийна, совет болон хүдө… ажахын органуудай, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй шухалы… шухала зорилго болоно…“

(КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолһоо).

ҮНГЭРЬЭН июль һарын һүүл багаар Хэжэнгын аймагай Худанай совхоздо анхарал татамаар нэгэ семинар-зүблөөн боложо үнгэрөө һэн. КПСС-эй райкомой зарлаһан энэ семинарта совхозуудай директорнүүд, парткомой секретарьнар, главна агроном болон мелиораторнууд хабаадалсаа. Мүн аймагай хүтэлбэрилхы эмхи зургаануудай ахамад тушаалтад, хүдөө ажахын ахалагша мэргэжэлтэд уригдаһан байна.

1968 ондо тус ажахыда сабшалан элдүүрилэн һайжаруулха оньһожоруулагдамал отряд эмхидхэгдэһэн юм. Тэрэ коллективэй ажал хүдэлмэриин эмхидхэл болон хүтэлбэрииие совхозой главна мелиоратор Борис Раднаевич Санжимитыпов өөрөө даажа абаһан байгаа. Тэрэ гэһээр табан жэл үнгэрбэ.

Отрядай механизаторнууд үнгэрһэн үедэ илангаяа хүрьһэ муутай бэлшээри, хаядаһан тараалан болон сабшалан элдүүрилжэ, тэндээ олон жэлэй таримал ногоо ургуулха хүдэлмэри нэтэрүүгээр хэһэн байна. Энэ сухаришагүй хүдэлмэриинь үрэ дүн мүнөө тобойсо харагдаба. Газар элдүүрилгэдэ зорюулһан али бүхы гаргашань шье урматайгаар харюулагдана.

Хүрьһэ нимгэтэй, элһэндэ гү, али шугы бургааһанда, болдог болдирууда, хүбхэндэ дарагдаһан, хэтэрмэ шиигтэй болоһон газараа зүбөөр ашаглажа, тэндээ таримал ногоо һайнаар ургуулжа, ехэ үбһэ абадаг баян дүй дүршэлтэй болоо. Тэрэ амжалтатайнь танилсуулха гол зорилготойгоор зарлагдаһан энэ семинар угаа һонирхолтойгоор үнгэрөө гэжэ уридшалан тэмдэглэе. Энэ хэлэһэнээ баримталхын тула бодото жэшээнүүдые дурдан харуулалтай хаш.

Харахадаал, барихадаал этигэгдэхэ

ЖЭШЭЭНЬ, Жэбхээһэн, Балбарай хүл, Батти гэхэ мэтэ газарнуудһаа урдань хэр зэргын ургаса хуряажа абадаг байһанаа, ямар жэшээнэй бэлшээри байһыень энэ нютагай хүн зон һайн мэдэхэ байха. «Үнэхөөрөөл энэ Жэбхээһэн, Балбарай хүл шара элһэндэ дарагданхай, юушье ургадаггүй тараалан гэжэ нэрэтэй участогууд байһан юм. Нэгэ жэлдэ эндэхи 160 гектар хахалаад, обёос тараад туршаа һэмди. 200 центнер ороо̂ хуряажа абаһанаа мартагшагүйб» гэжэ Борис Раднаевич айлшадтаа ойлгуулна.

Теэд мүнөө харыт. Нёдондо һуулгаһан залаата ургамал болохо таримал хяаг ногоон (пырей) энэ элһэн газарта али зэргээр ургашоод байнаб. Сабшагдаха түрүүшын жэлдэ адаг арбаад центнер үбһэнэй абтамаар ногоон намилзан долгилжо байна бшуу. Гэхэ зуураа энэ таримал хяаг хадаа ямаршье нимгэн хүрьһэтэй газарта, ямаршье ган жэлдэ бүшэмэгөөр, үндэрөөр ургадаг шадалтай байһаниинь эндэ ерэгшэдые гайхуулна.

Баттиин элдүүрилэн һайжаруулһан сабшалан дээрэ хүрэжэ ерэбэбди. Энэ анханда бороложо бургааһанда даруулһан, хүбхэн ургашаһан, зарим тээгүүрээ үлүүсэ шиигтэй, мүртэй ногооншье гарадаггүй, үнэндөө, хаягданхай тооной газар байһан ха юм. Эндэхи шэбэр шугы гэхээр болошоһон буртагые сэбэрлэжэ, болдогуудыень үлтилжэ, дисктэй борноойгоор, фрезерээр газарайнь хүрьһэ зөөлэрүүлжэ, 586 гектар дайдые элдүүриин болгоо. Тиигээд тэндээ костер гэжэ олон жэлэй ногооной үрэһэ аяар Казахстанһаа асаржа тариһан байна. 1972 ондо 68 гектарай тус бүриһөөнь 16,4 центнер үбһэн абтаа. Харин мүнөө жэлдэ бүһэдэ хүрэмөөр, һуга туламаар ургаһан, буусынхидал мушхаржа унашаһан ногоон соогуур ябажа, гайхан гэлын харанабди.

— Гектарай 18 центнер үбһэн абтаха бэшэ аа бы,— гээд, совхозой хүтэлбэрилэгшэд марганги хэлээд абана.

— Болигтыл даа. 25 центнерһээ доошоо яахадааш шье болохогүй байха. Даража хэлэһэнэй хэрэг үгы, — гээд айлшадай нэгэн таһа дүүрээд абана.

— Олон жэлэй таримал ногоон гээшэмнай минеральна үтэгжүүлгэдэ хэмгүй дуратай юм байна. Энэ нэгэл жэлдэ таригдаһан участок. Теэд үтэгжүүлгын оройдоо хүрьһэндэ оруулагдаагүй, багахан хэмжээтэйгээр, горитойхоноор оруулагдаһан эдэ зэргэлээд байһан зуруудуудые харахадатнай абаһаар ойлгогдохо даа, — гээд, нүхэр Санжимитыпов хөөрөөгөө ябууд дундаа үргэлжэлүүлнэ.

Ямар газарта ямар ургамал тарибал тааража ургахаб, таримал ургамалнуудта ямар үтэгжүүлгэ хайшаагаар нүлөөлнэб, тарилгые ямар сагта хэхэдэ урагшатай байхаб гэхэ мэтын агротехникын али олон асуудалнуудые главна мелиораторай нэгэн доро шиидхэжэ ябадагынь ганса энээхэн нэгэ баримта гэршэлжэ үгэнэ. Тиигээдшье олон жэлэй таримал ногоо тариха, харууһалха, хуряаха агротехникэ болон технологиие Борис Раднаевич семинарта суглараһан нүхэдтөө тоб байса хэлэжэ үгэһэн байна. Айлшадай ябууд дундаа тэрэнһээ һураха, һонирхохо юумэнииинь олон.

Тиимэ байгаашьегүйдөө арганьгүй. Юуб гэхэдэ, энэ совхозтой зэргэлээдшье, холошогууршье оршодог аймагай бусад ажахынуудта даб дээрэ иигэжэ бодотоор харуулхаар бүтээһэн хэрэг, түйлаһан үрэ дүнгүүд үгы ха юм. Харин ажахы бүхэнлэ үрэжэл муутай, хаяанда байһан газар дайдын элбэг байһые аймагай хүтэлбэрилэгшэд совхозуудайнгаа хүтэлбэрилэгшэдтэ, ахамад мэргэжэлтэдтэ ойлгуулхые хүсэнэ. Теэд тэрэниие буруушааха хэн байха һэм даа.

Үсөөхэн хүнүүдһээ бүридэһэн Худанай совхозой лугомелиоративна отрядай һүүлэй табан жэлэй туршада хэһэн хүдэлмэри, түйлаһан амжалта «газар муутайбди», гадна гасагданабди, тиигэжэ үбһэн мүртэй абтанагүй» гэжэ үгэ алдаха арга олгоногүй бшуу. Олон жэлэй таримал ногоо ургуулжа байһан сабшалан соогуур алхалжа, нюдөөрөө хараад, гартаа барижа шэмхэлэн үзөөд байхадаа, «бидэ хүршэнэрһөө холо гээгдэшоолди даа», гэжэ нэгэ заримanай хэлээшэ тон зүб лэ хаш.

Юун хэгдээ, юун түйлагдаа юм?

САБШАЛАН үндэһөөрнь шанаржуулан һайжаруулха отряд 1968 ондо эмхидхэгдээ тэжэ хэлэгдээ һэн. Энэ отряд хадаа гэнжэтэ табан, «Беларусь» нэгэ тракторта, сеялкэ, борной, пресс-барабан, хүндэ каток, гэхэ мэтын зэмсэгтэй. Түхэреэн жэлдээ сабшалан дээрэ хүдэлдэг коллектив. Бригадирынь «Т-40» гэжэ тракторта. Тэрээгээрээ зэр зэмсэгээ, үтэгжүүлгэ болон хүрэнгынгөө үрэһэ зөөдэг, бригадир хадаа отрядайнгаа хүдэлмэриие эмхидхэн ябуулха. бүридхэлөө хэхэ гол уялгатай ааб даа.

Энэ отряд имагтал совхозой главна мелиораторай мэдэлдэ үгтэнхэй, тэрэнэйл заабаряар хүдэлмэрээ бүтээдэг шанга гуримтай. Зүгөөр үбһэ хуряалгын эхилхэдэ хүдэлмэришэд техникэтээ үбһэшэдэй звено, бригаданuудта саг зуура хүдэлхөөр эльгээгдэдэг байна.

Энэ коллектив түрүүшынгээ жэлдэ 35 гектар хаядаһан газар элдүүрилжэ, 40 гектарта олон жэлэй ногоо тарая һэн. Хойто жэлынь 800 шахуу гектар газарай бургааһан сэбэрлэгдээ, болдог бутаруулагдаа, хүбхэн арилгагдаа бэлэй. Зүгөөр тэрэнэй 500 шахуу гектарыень «Бурводстрой» трестын Хэжэнгын ПМК (директорынь Д. А. Жанаев) элдүүрилжэ үгэһэн байна.

Тэрэнһээ хойшо 1970 ондо — 265 гектар, 1971 ондо — 295 гектар, нёдондо 304 гектар, энэ жэлэй түрүүшын хахадай турша соо 163 гектар газар ашаглалгада оруулагдаа. Ингэжэ жэл бүхэндэ нэгэ жэгдээр, тусхай түсэбэй, проектын ёһоор даамгай хүдэлмэри сабшалан, тараалан, бэлшээри, дээрэ хэгдэжэ, эгээ мүнөө 2017 гектар дайда эдлүүриин газар болгогдожо оршологдонхой, бултандань хяаг, житняк, костер гэжэ олон жэлэй ногоон таригдаад байна.

Үнгэрһэн үедэ 666 гектарай бороложо, бургааһан, һөөгүүд сэбэрлэгдээ, 357 гектарай болдог болдируу хахалагдан жэгдэлэгдээ, 163 гектар намагтанги, хүбхэнтэһэн газар фрезерээр элдүүрилэгдээ. Энэмнай нилээд хүшэрхэн, ехэшье, гаргашатайшье хүдэлмэри хэгдэһэн болоно. «Сабшалан хадалангаа, малайнгаа бэлшэхэ газар эдэмнай онгилжо, хэндэшье хэрэггүй болгожо байна. Энээнһээнь юун абтаха юм» гэхэ мэтын этигэл ядаһан үгэнүүд түрүүшын жэлнүүдтэ яһала дэлгэрһэн байгаа хаш.

Теэд, үнэндөө, ямар үрэ дүн харуулагдааб? Энэ асуудалда доро бэшэгдэһэн хүсэнэг соогуурхи тоонууд харюусаха байха.

Жэлнүүд	Таригдаһан талмай (га)	Хуряагдаһан талмай (гектар)		Абтаһан үбһэн (цент.)	Гектар бүриһөө (ц.)	
		үбһэндэ	үрэһэндэ		үбһэн	үрэһэн
1968	40					
1969	186	44	—	—	—	—
1970	982	120	44	2772	23,1	1.0
1971	100	705	51	8107	11,5	1.3
1972	295	1035	51	13804	12,2	1,3

Энээгээр болоходо ямаршье муу уларилтай жэлэй оробошье һаань, олон жэлэй ногоо тариһан сабшалангай гектар бүриһөө арба гаран центнер үбһэн, үшөө тиихэдэ өөһэдтөө бардам хүрэхэ, үшөө худалдажа боломоор үрэһэ суглуулжа абадаг байна. Имагтал муу газараа шанаржуулан һайжаруулжа, олон жэлэй ногоо таридаг болоһонһоо хойшо тус совхозойхид ондоо тээгүүр сабшалан, үбһэ, һолоомо бэдэрхээ, хэмгүй ехэ мүнгэ, зөөри, хүсэ хаяхаяа болинхой бшуу. Хэрбээ 1967 ондо малда хэрэгтэй болохо үбһэнэй хахадһаань багые арай шамай суглуулжа абадаг байһан һаа, харин 1971, 1972 онуудта үбһэнэй хэрэглэмжые 81,1 процент хангаһан байна.

Юһэдэхи табан жэлэй шиидхэхы удха шанартай гурбадахи жэлдэ 410 гектар шэнэ газарта олон жэлэй ногоон таригдаад байна. 1437 гектарай ногоон үбһэндэ хуряагдаха юм. Тэндэһээ 16 мянган центнер үбһэ абахаар хараална. Үшөө тиихэдэ 170 гектар тарилгаяа үрэһэнэй участок болгон таһаланхай. Гектар бүриһөө центнер үрэһэ лаб сохижо абахабди гэжэ худанайхид мэдүүлнэ. Мүнөө жэлэй ногооной ургасаар болоходо хоёр зуун центнерһээ бага бэшэ үрэһэн абтаха гээд семинарта хабаадалсаһан мэргэжэлтэд тодорхойлно.

Добтолго үргэлжэлһөөр

ХҮРЬҺЭ муутай газар элдүүрилжэ һураһан, олон жэлэй ногоо тарижа, үбһэ ехээр сабшажа абадаг баян дүй дүршэлтэй болоһон ажахын саашанхи зорилгонь ехэ. Тэрэ мүртөө тус совхозые олон жэлэй таримал ногооной үрэһэ абадаг мэргэжэлтэй ажахы болгоһон тухай тогтоол республикын хүдөө ажахын органууд һая баталан абаа. Тиимэһээ эдэнэй харюусалгань бүри ехэ болоо бшуу.

Тиигээдшье олон жэлэй ногоо тарилгын ашаг олзонь ехэ байна. Сабшажа абаһан үбһэнэй, сохижо оршолһон үрэһэнэй сэнгые мүнгэн дээрэ оруулжа, тоосооень гаргабал, үнгэрһэн жэлнүүдтэ газар элдүүрилгэдэ гаргашалһан мүнгэеэ сүм бусааһан байхабди гэжэ совхозой хүтэлбэрилэгшэд мэдүүлнэ. ПМК-гай хэһэн хүдэлмэридэ совхоз 60 гара мянган түхэриг түлэһэн юм ха. Энэ хүдэлмэридэ гэжэ һүүлэй 4 жэлэй туршада гүрэнһөө нэгэшье сагаан удаан болзорой кредит абангүй, имагтал өөрынгөө доторой арга боломжо хэрэглэн, энэ капитальна ехэ ажал хүдэлмэри бүтээжэ байна. Хэрбээ ногооной үрэһэ бүри ехээр абадаг болоо хадаа тэрэнээ хүршэ ажахынуудтаа худалдажа эхилхэнь шуу. Энэ семинарайшье боложо байха үедэ үрэһэ эриһэн үгэнүүд дуулдаадхёо һэн.

Үлзытэ, Иннокентьевкэ тосхонууд шадархи муудажа байһан газар һайжаруулха, Хуурайн ехэ сабшаланда (700 гектар) добтолго хэхэ зорилго табигданхай. Мүнөөшье Хуурайн 100 гаран гектар газарта житняк таригданхай. Ургасань ёһоор һайн. Үрэһэндэ гэжэ тэрэнээ таһалаад байна. ПМК-гай механизаторнууд Боро Хүлэй 405 гектар газар элдүүрилжэ захаланхай.

Бүри ерэхэ жэлдэ ногоо тариһан газарай хэмжээ 2500 гектарта хүргэхэ, тэрэнэй 2000 гектарыень сабшаха, жэлдээ 18—20 мянган центнер хүрэтэр үбһэ абаха зорилго табигдана. Тиихэтээ хамта хэрбээ мүнөө гансал залаата ургамалнуудые таридаг һаа, ойрын жэлнүүдтэ бобово ургамалнуудые тарижа һураха, тиигэжэ тэжээлэй шанарые бүри һ… жаруулха эрилтэ урдаа … бинхай.

Энэ зорилгые бодо… бэелүүлгэ хадаа совхо… экономико хүгжөөлгэдэ … тэйгөөр нүлөөлхэ байһан… дамжаггүй. Теэд юрын … шалан дээрэһээ хүр… абаһан центнер үбһ… еэрынь үнэ сэнгэй 5 … риг 4 мүнгэтэ болох… харин таримал ногоон… түхэриг 95 мүнгэтэ бол… Зүгөөр энэмнай һаял хү… дөө орожо байһан хэрэг… юм даа.

Хүршэнэртэеэ хамта … шалан дээгүүр ябахадаа, … хээрэ болоһон богони… зүблөөнэй үедэ совхозой … ректор Ц-Д. Н. Лодоев… ажахын парткомой секре… (главна мелиоратор зан… Б. Р. Санжимитыповэй … һэн хөөрөөе анхаралтай… шагнаһан аймагай бу… совхозуудай хүтэлбэри… шэд Худанай совхоздо … мараар нэбтэрүүлэгд… байһан үрэ дүн һайнтай … дүршэлые өөһэдынгөө а… хынуудта үргэнөөр д… рүүлхэбди гэжэ үгэеэ … лэниинь удхатайшье, … һэтэйшье, бата найдам… шье байгаагүйдөө бүри а… гүй. Сабшалан хадалан… улам үрэжэлтэй боложо, … гоон далай халюураг, хо… дүүрэн үбһэтэй байдаг … лоеыл даа гэһэн үгэдөө … дэхид хүрэхэ байха.

Г. ЦЫРЕТОРОВ,
манай корр.

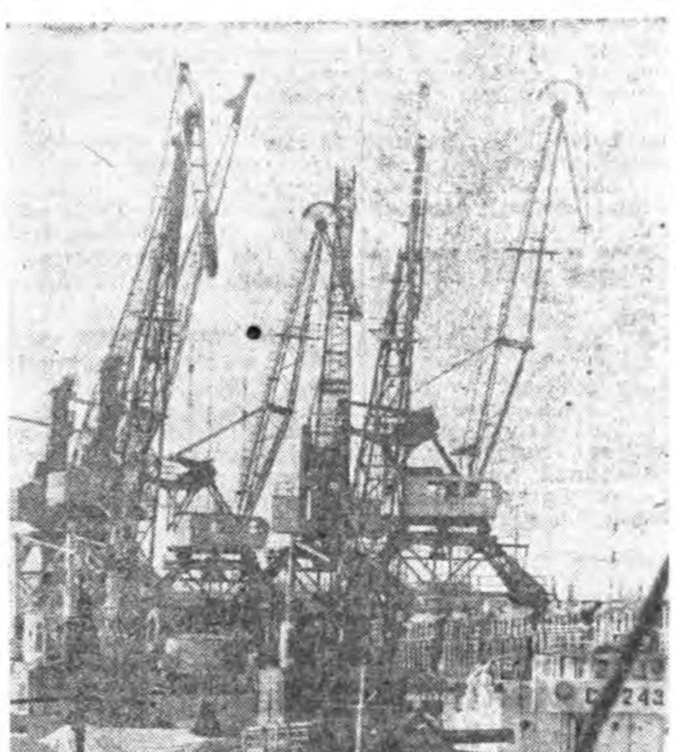
Хэжэнгэ—Улаан-Үдэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: с… хозой парткомой секрета… главна мелиоратор Б. Санжимитыпов; семинар-… лөөндэ хабаадагшад о… жэлэй таримал ногооной … гаса хаража байна.

Д. САМБУЕВАЙ фото.

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНТО Баруун Сибириин гол мүрэнэй пароходствын хүдэлмэришэд түсэбтэ даабаряа амжалтатайгаар дүүргэн, оронойнгоо үндэр хайра шагналда хүртэһэн байна. Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлэй хабарай тарилгын үедэ олон мянгаад тонно түлишэ Обь мүрэн дээгүүр зөөжэ, хүдөөгэй ажалшадые хангаһан байна.

1973 ондо пароходствын суднанууд 17 миллион тонно ашаа зөөхэ юм. **ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Новосибирск хотодохи гол мүрэнэй портдо.**

ТАСС-ай фотохронико.

Амжалта арьбалалтын түлөө

АРГА БОЛОМЖОЁО ХЭРЭГЛЭН

«Хүндэлэлэй Тэмдэгэй» орденто манай заводой ажалай алдар солын музей соо Хүндэлэлэй олон грамота, дипломууд бии. Алтан үзэгүүдээр бэшэгдэһэн ВЦСПС-эй Президиумэй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай диплом тэдэнэй дунда өөрынгөө һуури эзэлэнхэй. Заводой коллектив үйлэдбэриин арга боломжо элирүүлэн хэрэглэхэ, алмалта, арьбалалтын гурим сахиха бүхэсоюзна ниитын харалгада 1972 ондо һайн үрэ дүн түйлаһанайнгаа түлөө энэ дипломоор шагнагдаһан байна.

Арга боломжонуудаа элирүүлэн хэрэглэхэ, эрилтэ, элдэб гаргаша хэхэ ябадалтай тэмсэхэ гээшэ саг зуурын хэрэг бэшэ. Энэ хадаа заводой, цехүүдэй партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай үдэр бүхэнэй ажал ябуулгын нэгэ шухала шэглэл болохо юм. Эдэ организацинууд алмалта, арьбалалта хэхэ тэмсэлдэ, үйлэдбэриин арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэхэ хүдэлөөндэ бүхы коллективээ элсүүлэн эмхидхэжэ шадаа. Хүдэлмэришэдэй оруулһан һанамжа, дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ арга боломжо хангахаһаа гадна, ходо эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллаха эрхэ байдал олгохо асуудалда саг үргэлжын анхарал хандуулагдадаг болоо.

Алмалта, арьбалалтын түлөө хүдэлөөндэ олон хүдэлмэришэд хабаадалсана. Тэдэнэр материал, металл болон бусад зүйлнүүдые, электрын элшэ хүсэ алмаха арга бэдэрэн олоно. Энээнэй ашаар харалгын эхилһэн 1970 оной июль һараһаа 1973 оной июниин дүүрэтэр 300 тонно хара ба үнгэтэ металл, 800 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэн, 100 тонно түлишэ алмагдаа. Хүдэлөөнэй үедэ хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэл дээшэлээ. Хүдэлмэришэн бүхэнэй 100 хүндэ хубаахада, 101 дурадхал оруулагдаһан байна. Тэдэнэй 80 гарааниинь заводто ехэ ашатуһатай, капитальна ехэ гаргашагүйгөөр үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ болохо юм. Мүнгэн дээрэ тоолобол, хүдэлмэришэн бүхэн 600 түхэригэй экономическа ашаг үрэ үгэхэ дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн байна.

Эдэбхи үүсхэлтэ ехэ ажал ябуулһанай ашаар гагнууриин үйлэдбэриин 75 процентнь оньһожоруулагдаһан, автомат аргаар хангагдаһан байна. Ашаа ашаха, буулгаха, мүн цехүүд хоорондо шэрэхэ бүхы ажалай 88 процентнь оньһожоруулагдаа.

Заводой коллектив табан жэлэй шиидхэхы энэ жэлдэ урдаа харюусалгатай зорилго табяа. Продукци бүтээн гаргаха, худалдаха жэлэй түсэбые декабриин 26 болотор дүүргээд, түсэбһөө гадуур 300 мянган түхэригэй продукци худалдаха социалис уялга абанхай. Тиихэдээ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабариие 29 процентээр үлүүлхэ юм. Имэ зорилго хайшан гэжэ бэелүүлэгдэхэб гэхэдэ, шэнэ оньһон түхеэрэлгэ тодхогдон хэрэглэгдэхэ, шудхалгын цехэй үйлэдбэри үргэлжэдөө оньһожоруулагдаха, деталь болбосоруулгын хоёр поточно-оньһожоруулагдамал лини тодхогдохо байна.

Үйлэдбэриин арга боломжо элирүүлэн хэрэглэхэ, алмалта, арьбалалтын гурим наринаар сахиха хүдэлөөнэй үедэ хүдэлмэришэд ехэ эдэбхи үүсхэл гарган ажаллана.

А. А. Романовагай даадаг эдэбхитэйшүүлэй бүлэг технолог Семен Васильев, Валентина Ерохина гэгшэдһээ бүридэнхэй. Тэдэнэр булад хабтагай гамтайгаар хэрэглэхэ арга үнишһөө бэдэрһэн байна. Хабтагай гамтайгаар отолхо хэдэн арга хэрэглэжэ үзөө. Олон шалгалта хэһэнэй һүүлээр гильотин хайшаар хэб хэрэглэжэ хабтагай отолхо арга цехүүдтэ дурадхагдаһан байна. Имэ дурадхал һайн үрэ дүнгөө харуулаа, 57 тонно булад хабтагай алмагдаа. Гадна ажалай гаргаша 38.700 нормо-часаар хороогдоһон байна.

И. Х. Улахинов залуу инженер Рауль Ахмедшинтэй электро-двигательнүүдэй нэгэ деталь нарижуулан һайжаруулаа. Тиигэжэ деталь болбосоруулхада кузнечнэ, гагнууриин, фрезернэ, слесарна ажал хэгдэхээ болинхой. Энэ дурадхалынь хоёр инженерэй жэл соо абадаг салин хүлһэнһөө 1,5 дахин ехэ алмалта үгэхэ арга хангаа. Кран бүтээлгын цехэй залуу электрик Владимир Баженов, автокрануудай электрын схемэ нарижуулан һайжаруулха дурадхал оруулһан байна. Энээнэй ашаар үнэ ехэтэй электрын приборнууд, проводанууд алмагдадаг болоо. Владимир Баженовэй дурадхал жэл соо 6055 түхэригэй алмалта хэхэ арга үйлэдбэридэ олгоо.

Эдэбхи үүсхэлтэ ажал өөрынгөө үрэ дүн харуулһан байха юм. Заводой инженер, техникүүд, юрын хүдэлмэришэд алмалта, арьбалалтын түлөө тэмсэхэдээ, ганса металл арьбалха арга бэдэрнэ бэшэ, харин үйлэдбэрииие оньһожоруулха, техническэ дэбжэлтэ түйлаха холын хараата асуудал шиидхэдэг байна. Тиигэжэ тэдэнэр үйлэдбэреэ оньһожоруулха, автомат аргаар хангаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна.

Кран бүтээлгын цехэй хүдэлмэришэдэй үүсхэлээр детальнуудые углекислэ газ хэрэглэн гагнаха шэнэ онол арга хэрэглэгдэжэ эхилээ. Углекислэ газ баллонгууд соо асарагдаад, тусхай газарта хадагалагдадаг байгаа. Тиихэдэ ажалай гаргаша яһала ехэ һэн. Инженер-технолог М. Г. Сионов хэдэн хүдэлмэришэд - гагнууршадтай хамта ажалай гаргаша бага болгохо гэжэ бодомжолжо үзэһэн байна. Тэдэнэр гагнууриин участогта багахан холбоо барилга хэхэ дурадхал оруулаа. Тэрээн соогоо рампова түхеэрэлгэ тодхожо, углекислэ газтай баллон иишэ тиишэнь шэрэнгүйгөөр, нэгэ газарта байлгаад, гагнууриин участок хангаха арга олгоо. Мүнөө углекислэ газ тусхай хоолойгоор дамжуулагдадаг болоо. Тиигэжэ үлүү гаргаша усадхагдаа, ажалай ехэ саг алмагдажа эхилээ. Энэнь хамта дээрээ 3500 түхэригэй экономическа ашаг үрэ үгэһэн байна.

Кузнечнэ цехтэ элдэб янзын 300 хэб хэрэглэгдэдэг. Урдань эдэ хэбүүд тусхай таг дээрэ табигдагша бэлэй. Хэрэгтэй хэб бэдэрэн олохын тула ажалай 20—30 минута һаладаг һэн. Инженернүүд А. П. Яковлев, М. Н. Бузанов, А. И. Веселовский түрүү дүй дүршэлтэй танилсаха зорилгоор ондоо предприятинуудта ошоходоо, хэб, хэрэгсэлнүүдые хадагалха байдалаарнь һонирхоһон юм. Тэдэнэр хэбүүдые хадагалха оньһожоруулагдамал хоёр склад түхеэрхэ дурадхал оруулаа. Энэ склад соо тусхай номернуудтайгаар хэбүүд хадагалагдана. Хэрэгтэй юумэеэ бэдэрэн олохын тула оройдоо 2—3 минута саг хэрэгтэй юм. Гадна тагай байдаг газар сүлөөлэгдөө, үйлэдбэриин культура дээшэлээ.

Заводой коллектив техническэ дэбжэлтэ түйлаһанай үндэһэ һуури дээрэ үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ гэһэн зүб хараа шэглэл баримтална. Энэ тэмсэлэй үедэ үйлэдбэриин арга боломжо элирүүлэн хэрэглэгдэнэ гээшэ. Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, бүхы хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэлтэ ажалай олон жэшээ харуулжа болохо. Энээнэй ашаар шэнэ онол арга хэрэглэгдэнэ, технологи нарижуулагдана, үйлэдбэри оньһожоруулагдана. Мүн тиихэтэй хамта металл, материал, электрын элшэ хүсэ алмаха, ажалай саг ашагтайгаар хэрэглэхэ асуудал шиидхэгдэнэ.

Эдэ бүгэдэ ехэ ажал ябуулһанай ашаар завод оронойнгоо машина бүтээлгын предприятинуудай дундаһаа 13 кварталай туршада ото түрүү һууринуудай нэгые эзэлжэ ябана. Алмалта, арьбалалтын гурим наринаар сахиһанай, үйлэдбэриин арга боломжо элирүүлэн хэрэглэһэнэй ашаар бүхэсоюзна харалгада һайн үрэ дүн түйлажа, тусхай дипломдо хүртэһэн байна. Энэ тэмсэлээ саашадань үргэлжэлүүлхэ, юһэдэхи табан жэлэй дүүрэтэр алмалта, арьбалалтын гурим наринаар сахиха гэжэ хүдэлмэришэд шиидэнхэй.

Н. ДЕМИН,
«Электромашина» заводой инженер.

ТҮҮХЭТЭ СЪЕЗДДЭ ЗОРЮУЛАГДАБ…

РСДРП-гэй II съе… 70 жэлдэ зорюулагд… научно-теоретическэ … ференци КПСС-эй … риин райкомой за… ниин залда үнгэргэг…

«РСДРП-гэй хоёр… съезд — большевигү… парти байгуулгын с… гэһэн элидхэл КПС… райкомой секретарь … Дагбаев хэһэн б… «РСДРП-гэй II съе… бүхэдэлхэйн түүхэтэ … шанар», «Большеви… түүхые буржуазна … нолшодой шүүмжэ… гэһэн нэмэлтэ эли… нүүдые КПСС-эй ра… мой пропаганда ба… тациин таһагые да… Д. Т. Арсаланов, Ан… совхозой парткомой … ретарь В. Ц. Шойн… гэгшэд хээ.

Аймагай эгээн тү… шын коммунис яче… нүүд тухай партиин … ран Ц. Ц. Цыденов … ларагшадта хөөр… үгөө. Коммунистнүү… уг залгамжалалга т… темэдэ ВЛКСМ-эй … комой нэгэдэхи секре… Н. А. Калашников … хэлээ зорюулаа.

Сибириин болон За… калиин партийна … ябуулагшадта зорю… даһан литературын … тическа выставкэ, пл… танууд, диаграмма… фотовыставкэ үргэ… табигданхай байжа, … ной анхарал татаа.

Б. ЛАЙДАПО…

АЖАБАЙДАЛТАЙ НЯГТА ХОЛБООТОЙГООР

[illegible]

Д. БАТУДАЕВ,
Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай ректор.

ТҮРЭЛ БУРЯАД ОРОМНИ

[illegible]

Африкан БАЛЬБУРОВ

АГААРАЙ ОНГОСЫН ЭЗЭН

МОСКВА. Бортпроводница Людмила Гнидева 1969 онһоо хойшо аэрофлодой элдэб дамжуурга нииһэдэг юм. Тэрэ Скандинави болон Африка руу, Латинска Америкын оронууд болон Япони хүрэтэр нииһэн байна.

Людмила И. К. Крупскаягай нэрэмжэтэ багшанарай институдай гүүһэн факультет дүүргэһэнэй һүүлээр Шереметьевска аэропортдо хүдэлжэ эрэһэн юм.

[illegible]

Мүнөө Людмила «ИЛ-62» гэһэн ниидэг онгосоор нииһэнэ. [illegible] Шереметьевска аэропортын комсомолой комитедэй гэшүүн. Профсоюзуудай XV съездын делегадтар һунгагдаһан байгаа.

КПСС-эй гэшүүндэ кандидат Людмила Гнидева совет делегациин бүридэлдэ ороод, залуушуул болон студентнэрэй Берлиндэ үнгэрэгдэһэн бүхэ дэлхэйн X фестивальда хабаадаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Людмила Гнидева.

Социалис оронуудаар

ШЭНЭ ФИЛЬМ

ПРАГА. [illegible]

УРДА ВЬЕТНАМ. СУЛООЛОГДОҺОН РАЙОНУУДАЙ ЮРЫН УДЭРНҮҮД

ХАНОЙ. [illegible]

БОЛГАРИДА АЯНШАЛГА

СОФИ. [illegible]

(ТАСС).

ГДР-эй гүүдэ индустриин [illegible]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: [illegible]

АДН—ТАСС-ай фото.

ГУТАЛ ОЕЛГООР. [illegible]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: [illegible]

ЧТК—ТАСС-ай фото.

КОМАНДИР, БАГША

Гусиноозерскын 2-дохи дунда hургуулиин сэрэгэй хэшээл үнгэргэдэг кабинет. hурагшад противогазуудые нюуртаа тааруулан угална, буунуудые ээм дээгүүрээ үргэлнэ, зарим эдиршүүл комбинезон, каскануудые үмдэнэ.

Запасай капитан военрук Ким Александрович Богдановай хүтэлбэреэр аха классай hурагшад сэрэгэй hуралсал үнгэргэхэ талмай өөhэдынгөө гараар эндэ түхеэрhэн юм.

Эдиршүүл газаашаа гаража, жагсаалда зогсобод.

Военрук түрүүлэн алхалба. Эдиршүүл сэрэгэй дуу дуулалдаhаар тэрэнэй хойноhоо жэгдээр алхалан гэшхэлэлдэбэд. Бато Шулутов дуунай эхи татан хангюурдаба.

Харгы замнай холо,
Хүхюутэйгээр дабша солдат,
Улаабхилан намилзана
тугнай,
Урдамнай алхална
командир...

* * *

Ким Богданов 18-тайхан хүбүүн ябахадаа, хатуу шэрүүн 1943 оной гараад байхада, hайн дураараа энэл Гусиноозерск нютагhаа армида мордоо бэлэй. Сталинград хамгаалагшадта туhалха хүсэл эдир хүбүүнэй досоо бурьялдаг hэн. Капитанай нэрэ зэргэтэй болоод ябахадаа 1953 ондо сэрэгэй албанhаа табигдажа, түрэл нютагтаа бусаа hэн. Зүгөөр үхибүүдые сэрэгэй хэрэгтэ hургахаб гэжэ тэрэ хододоо hанажа, хүсэжэ ябаа. 1968 ондо энэ хүсэлынь бэелүүлэгдэбэ. Гусиноозерскын 2-дохи дунда hургуулида военругаар томилогдобо. Тэрэнэй хүмүүжүүлhэн олохон эдиршүүл сэрэгэй училищинуудта, ВУЗ-уудта hурана, Совет Армида, Далайн-Сэрэгэй Флодто алба хэнэ.

Омскын сэрэгэй танково-техническэ дээдэ училищида hурадаг Михаил Овчинниковhаа hаяхан тэрэ бэшэг абаа. Бэшэг соогоо тэрэ иигэжэ бэшээ:

«...Ким Александрович, hургуулида hуража ябахадам, сэрэгэй хэрэгтэ дуратайгаар намайе хүмүүжүүлhэнэйтнай ашаар нэгэдэхи курсhаа эхилжэ эрхимээр hурааб. Мүнөө би курсынгаа отделениин командир болонхойб... Сержант Овчинников»

Михаил Овчинников — баатар зоригто сэрэгшын хүбүүн болоно. Эсэгэнь, Иван Александрович олохон байлдаануудта хэбаадалсажа, хэдэ дахин шархатаhан, дайшалхы орден, медальнуудта хүртэhэн хүн.

Ким Александрович Богданов тагнуулай взвод командалhанаа, нүхэдэйнгөө эрэлхэг зоригто баатаршалга харуулhан тухай нэгэтэ хөөрөө бэлэй. Манжурида, Хайлар гэжэ газарта бүлэг сэрэгшэдтэй дайсанай тыл руу тагнуулда гараба. Гэнтэ дайсантай нюур нюураараа уулзашаба. Тэгшэ бэшэ тулалдаан хэдэн часай туршада үргэлжэлбэ. Тиибэ ябашье совет сэрэгшэд самурайнуудые мэхэлжэ, нэгыень плендэ абаад, үүр хираанаар өөhэдынхидтөө бусажа ерэбэ.

— Үшөө нэгэ иимэ ушар болоhон юм. 1945 оной август hарада дайсадай хойноhоо ажаглан хараха даалгабари абаhан байгаабди. Дайсадай байрын хажууда ошожо хороод, хараhан, үзэhэнөө телефоноор командованидаа дамжуулнабди. Гэнтэ снаряд кабелииемнай таhа сохижо, хэлхеэ холбоон таhаршаба. Минии нютагай хүн Бато Доржиев, линидэ гараба. Ами наhала гамнангүй дайсанай hомон соогуур тэрэ телефоной утаhа холбоо hэн...

—Бидэнэршье эрэлхэг зоригто фронтовигууд шэнгеэр тактическа хэшээлээ үнгэргэхэбди, — гэжэ hурагшад хэшээл дээрээ мэдүүлээ hэн.

Сергей Лабыцин, Юра Нестеров, Бато Шулутов, Булат Лубсандоржиев гэгшэд хёрхо hонор тагнуулшад байhанаа нэгэтэ бэшэ харуулhан.

А. ГОРЯЧИЙ.

Зураг дээрэ: запасай капитан военрук К. А. Богданов мэргэн буудалгын кружогой хэшээл үнгэргэжэ байна.

Авторай фото.

РЕСПУБЛИКЫН ЭКРАНУУДТА

Байгша оной август hарада республикын ажалшадта харуулагдахаар шэнэ фильмүүд абтажа, хотын, хүдөөгэй соёлой ордон, клубуудта эльгээгдэбэ. Тэдэнэй нэгэн — «Мосфильмын» киностудида зохёогдожо гараhан **«Черный принц»** гэhэн уран hайханай фильм болоно. Фильм дотор хулгай хэдэг этэгээдые совет мүрдэгшэдэй яажа бариhан тухай хэлэгдэнэ. Фильмын гол рольдо СССР-эй арадай артист Всеволод Санаев наадана. Тэрэ кинодо аяар жараад дахин буулгагдажа, hонирхолтой олон рольнуудые гүйсэдхэhэн байна.

— Өөрынгөө үетэнэй рольдо наадахадаа таарадагби гэжэ hанагшаб. Жэшээнь, «Ваш сын и брат» гэhэн фильмдэ Ермолай Воеводиной, «Освобождение» гэhэн кинокартинада полковник Лукин, «За нами Москва» гэhэн уран hайханай фильмдэ генерал Панфилов болон бусад фильмүүд болоно. Шэнэ энэ фильмдэ полковник Зориной роль гүйсэдхэжэ, экран дээрэ гарабаб, — гээд артист Санаев хөөрэнэ.

«Круг». Иимэ гаршагтай уран hайханай фильм «Ленфильмын» киностуди зохёожо, энэ hарада экран дээрэ гаргаhан байна. Фильм дотор милициин хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр бүриин ажал хэрэг тухай, гэмтэ ябадал хэгшэдэй хойноhоо яажа мүрдэлгэ хэжэ гараhан тухай hонирхолтойгоор харуулагдана. Фильмын рольнуудые артистнууд Александр Збруев, Игорь Горбачев, Петр Горин болон бусад гүйсэдхэнэ.

«Когда зацвел миндаль» гэhэн уран hайханай фильм дотор манай үеын залуу үетэнэй яажа ажалай арюун замда гараhан тухай хэлэгдэнэ. Тус фильм «Грузия-фильмын» киностудида зохёогдожо гараhан байна. «Нам некогда ждать» гэhэн уран hайханай нүгөөдэ фильмнь «Мосфильмын» киностудида табигдаа.

...1930-аад оной үе. hаял эмхидхэгдэhэн нэгэ колхоздо ажаллахаар Москвагай хүдөө ажахын институт дүүргэhэн залуу мэргэжэлтэ зоотехник ерэнэ. Энэ үедэ ажахын директорые орлогшо, комсомол хүбүүн, агитатор Алексей Хохлов бандидуудта алуулhан байна. Милициин хүдэлмэрилэгшэ Садыков хүшэр хүндэ энэ ушарые шадамар бэрхээр мүрдэжэ, совет засагта урбаhан офицер Орловой бандидуудые барижа шадана. Зүгөөр залуу мэргэжэлтэ ажахын хүшэр хүндэ байдалые тэсэмгэйгээр дабажа, ажабайдалай арюун замда гарана. Тиигэжэ ябатарнь хара hанаатай нэгэ бандит залуу мэргэжэлтые буудажа алана.

Режиссер А. Слесаренко гэгшын сценаряар табигдаhан **«Мы — Советские»** гэhэн үнгэтэ, документальна фильм республикымнай хүдөө нютагуудта харуулагдахаар эльгээгдэбэ. Тус фильм дотор олон тоото үндэhэ яhатанай эб этэй бүлэ соо мүнөө үеын залуушуулай хүмүүжэл, ажабайдал тухай хэлэгдэнэ.

Августын 27-до совет кинематографиин мүндэлhэн үдэр. Энэ үдэр «Жаров рассказывает», «История советского кино», «Фильм, Фильм, фильм» гэhэн хроникально-документальна, научно-популярна фильмүүд харуулагдаха юм.

Августын 11-дэ — бүхэсоюзна физкультурнигуудай үдэр. Энэ үдэр республикын, городоймнай кинотеатрнууд, клубуудта «Тренер», «Вратарь», «Право на прыжок», «Бой с тенью» гэhэн уран hайханай, «Бокс СССР — США», «Десятиборцы», «Олимпийский Гренобль», «Цель», «Быстрые, быстрые, быстрые», «Саппоро-72», «Это спорт» гэhэн документальна, «В гостях у лета», «Метеор на ринге», «Ну погоди», «Утенок, который не умел играть в футбол», «Шайбу, шайбу!» гэhэн мультипликационно фильмүүд харуулагдахаар хүлеэгдэнэ. Киногой эхилхэhээ урид СССР-эй спортын мастернууд, городой болон республикын чемпионууд кинодо орогшодой урда өөhэд өөhэдынгөө спортын амжалта тухай хөөрэлдөө үнгэргэхэ байна.

ОЛЬГА КОРБУДГҮЙ ГИМНАСТИКА БАЙЛТАЙ ГҮ?

Гимнастикаар уласхоорондын федераци (ФИЖ) эхэнэрнүүдэй мүрысөөндэ орёо хүшэр элементнүүдые оруулхаяа болихо гэhэн шиидхэбэри Штутгартахи ээлжээтэ заседани дээрээ абаба. Гонзогор модон дээрэ байгаад гэдэргээ hүрэдэг сальто, брус дээрэ хэгдэдэг «Корбудай бүтүүнүүд», мүн хүлөөрөө модо тулажа эршэ абаад, hүрэлгэн гэхэ мэтэнүүдые тэрэ шиидхэбэринь хорино. Олимпиин XX нааданай гурбан алтан медальда хүртэhэн Ольга Корбут эдэл гайхамшаг зүйлнүүдые Мюнхенэй олимпиадын үедэ харуулаа hэмнай.

ФИЖ-эй шиидхэбэри бүхы дэлхэй дээрэ гайхал үүсхэбэ. Теэд энэнь хүлеэгдээгүй ушар бэшэ. Иимэ орёо хүшэр, спортсменкэнүүдэй бэе махабадташье муу, ами наhанданшье аюултай элементнүүдые эхэнэрнүүдэй мүрысөөнэй программадаа саашадаа оруулалтай гээшэ гү гэhэн арсалдаата яряан Мюнхендэхи олимпиадын дүүрэмсээр, гадаадын зарим оронуудай мэргэжэлтэдэй дунда гаража эхилhэн байгаа.

«Советский спорт» газетын корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, XX олимпиадын суута чемпион Ольга Корбут: «хэды гэмшэмээршье байбашье hаань, гимнастикаяа, магад, орхижо болохоб» гэжэ хэлээ.

Теэд юундэ спортоо орхихо баатай болобо гээшэб?

Ольга Корбут тренер Ренальд Кныштээ Бүхэдэлхэйн универснадада ехэтэ шармайн бэлдэhэн юм. Ехэ зорилго табиhан байгаа.

«...ФИЖ-эй шиидхэбэриин хэрбээ хүсэндөө ороо hаань, гимнастикада хабаадахаяа болихо ушартай болохо байнаб. Хоёр снаряд дээрэ хэдэг элементнүүдээ hэлгэхэ болоhондоо тиигэжэ хэлэнэ бэшэб. Харин гол юумээ — гимнастика тухай ойлгомжоёо, тэрээндэ хандалгаяа үндэhөөрнь хубилгахыемни намда дурадхагдана бшуу. Гимнастика гээшэ өөрын маяг түхэлтэй, онол аргатай (стиль) байха ёhотой гэлсэдэг hэмнай. Тренерэйнгээ туhаламжаар зориhондоо хүрөөб. Минии тренерэй бии болгоhон шэнэ элементнүүдые бүхы дэлхэй хараа, hайхашаагаа. Өөhэдынгөө hанаашалhанай, хэшээл оролдолгын үндэhөөр гимнастикые хүгжөөхэ зорилготой байгаабди...»

Нээрээшье, намдуугаар хэлэбэл ,ФИЖ-эй яаралтай тэбдүүгээр абаhан шиидхэбэринь Ольга Корбудай, бусад эрхим зэргын гимнастнуудай абьяас эрмэлзэлдэ тойбо татаба. Совет спортсменкын нэрээр алдаршаhан элементнүүдые олон спортсменүүд хэрэглэдэг болонхой. Монсогор модон дээрэ хэгдэдэг сальтые гансал Советскэ Союзай бэшэ, мүн ГДР-эй, Венгриин, США-гай гимнастканууд хэнэ бшуу. Олимпиадын үеэр, мүрысөөндэ бэлдэжэ байхадаа, США-гай ба Японой гимнастканууд тэдэ гайхамшаг элементнүүдые харуулдаг байhан юм. Хоёр жэл тухай сагай үнгэрhэн хойно эдэ элементнүүдэй юрын зүйл болошохо байhанда лаб этигэмээр. Тиимэ элементнүүдые «бии болгоhон Ренальд Кнышэшье тэдэниие «дан орёо хүшэр» бэшэ, харин шэнэ маягтай гэжэ тоолодог.

Эдэ элементнүүд, магад, ами наhанда үнэхөөр аюултай байжа болоо гээшэ гү? ФИЖ-эй хүтэлбэрилэгшэд ойшоогдохоор үүсхэл гаргаа гү? Гэхэ зуура, Ольга Корбут иигэжэ хэлэнэ: «Мүнөө гүйсэдхэгдэдэг болоhон орёо элементнүүдэй нэгыешье хэжэ үзөөгүй хүн лэ тиигэжэ тоолохо. Гэнэ усал хэндэшье тохёолдожо, магад, гэбэшье монсогор модон дээрэ сальто хэхэдээ, би нэгэтэшье унаагүй юм.

ФИЖ-эй шиидхэбэриин бодото зорилгонь ойлгогдосогүй байна. Дэлхэй дээрэхи эгээл бэрхэ, совет гимнасткануудай амжалтатай, түргэн ургалта тэдэниие hанаата болгоо гү? Теэд, энэ шиидхэбэринь зарим спортсменкэнүүдэй хаба шадабариин ургалтада hаад ушаруулха, шэнэ арга бэдэрэлгые хизаарлаха hэдэлгэ гарган, эхэнэрнүүдэй гимнастикын хүгжэлтые хойшо татажа байна. Тиин гэhээ аюултай гэгдэhэн тэдэ элементнүүдые эрэшүүлэй гүйсэдхэхэдэнь, hайхашаагдан магтагдаад, нэмэлтэ баллнуудаар тэмдэглэгдэдэг байна бшуу. Иимэ байхадань, ФИЖ-эй шиидхэбэриие юун гэжэ ойлголтой гээшэб?

СССР-эй залуушуулай суглуулагдамал командын ахалагша тренер, спортын габьяата мастер Лидия Ивановнае энэ асуудалаар hанамжаяа хэлэхыень гүйбабди. Тэрэ иигэжэ хэлээ:

— Хэдэн жэлэй саана Люба Бурда өөрынгөө «эрбээлэлгэнүүдые» брус дээрэ харуулhан юм. Шууяан яhала болоо hэн даа. «Аюултай бэшэ юм аа гү?» гэhэн үгэшье гараhан байха. Харин мүнөө тэдэ элементнүүдые олонхи спортсменүүд хэдэг болонхой агша. Монсогор модон дээрэ хэгдэдэг фляк ямар гэжэ hананат? Тэрээнhээ орёо, хүшэр юумэн үгы гэжэ hанахаар байhан юм; аюултайшье гээшэнь ушаргүй, нюдэ далдирмаар бэлэй. Харин мүнөө тэрэниие (флягые) эдир гимнастикануудшье хэдэг болошонхой. Эдэ элементнүүдэй тиихэ үедэ хоригдоо hаань, юун болохо байгаа гээшэб? Гимнастика hонигүй болошохо hэн. Шэнэ элементнүүдые нэбтэрүүлхэ, дэлгэрүүлхэгүй hаа, ямар спорт болохо юм. Спорт хүгжэжэл байха ёhотой. Гэхэ зуура, ФИЖ-эй шиидхэбэриие яашье зүбшөөхэ аргамгүй. Юрий Штукман, Ренальд Кныш, Владислав Растороцкий болон бусадай эдэбхи үүсхэлтэ, ухамай hүбэлгэн ажалай ашаар эхэнэрнүүдэй гимнастика ехээр хүгжөө. Корбудай гүйсэд хэдэг элементнүүд хоригдонгүй, харин улам дэлгэрүүлэгдэхэ, үшөөл hонирхолтой болгогдохо зэргэтэй. СССР-эй гимнастикын федераци тэдэниинь хорихогүй бээзэ. Ольга Корбудгүй гимнастика байжа болохо аал? Үгы даа, үгы.

Владимир ГОЛУБЕВ,
гимнастикаар СССР-эй спортын мастер.
(АПН).

Хилын саанаhаа
радио • телефон • телеграф

АХА ДҮҮ ПАРТИНУУД, ОРОНУУД НИИТЭ НЭГЭН hАНАЛТАЙ

Социалис оронуудай Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй Крымдэ болоhон уулзалгын коммюнике, энэ уулзалгын дүнгүүд тухай КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой тогтоол дэлхэйн олониитын, хариин гүрэнүүдэй хэблэлэй анхарал татана, hонирхол үүсхэнэ. Бүхы түбинүүдтэхи оронуудай хэблэлэй зургаанууд эдэ данса баримтануудые тунхаглажа, зүбшэн хэлсэхэдээ, шэнжэлхэдээ, уласхоорондын гол шухала асуудалнуудые бүтэмжэтэй hайнаар шиидхэхэ хэрэгтэ аха дүү социалис оронуудтай хамта Советскэ Союз ехэ туhа нэмэри хэнэ гэжэ сэгнэнэ.

Крымдэ болоhон уулзалгын аша үрэ ехэтэй дүнгүүдые социалис хани нэгэдэлтэ гүрэнүүдэй газетэнүүд hайшаахадаа, аха дүү партинуудай, оронуудай нэгэдэл, нягта жагсаал бүхы дэлхэй дээрэ болоhон хубилалтануудта шиидхэхы нүлөө үзүүлнэ гээд тэмдэглэнэ.

«Политическэ программануудаа бодото дээрэнь залан сэхээр бэелүүлгэ аха дүү партинуудай хамтаараа абаhан хараа шэглэлэй онсо шэнжэнь болоно», — гэжэ КПЧ-гэй ЦК-гай орган — «Руде право» газетэ Крымдэхи уулзалгын дүнгүүд тухай бэшэнэ.

Крымдэхи уулзалгын дүнгүүд эб найрамдал ба арадуудай аюулгүй байдал бэхижүүлхэ, социалис хани нэгэдэлтэ гүрэнүүдэй харилсаа холбоо улам бата бэхи болгохо, эдэ оронуудай гадаадын политика эдэбхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ туhа нэмэри болоно гээд Польшын профсоюзай газетэ — «Глос Працы» бэшэнэ.

Европодохи аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной түлөө Болгариин национальна комитедэй түрүүлэгшэ Д. Братанов, ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, иигэжэ мэдүүлбэ: «Пролетарска интернационализмын, эб найрамдалай ба бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы түбинүүдэй арадуудай хоорондоо hанал нэгэтэй байха хэрэгэй шэнэ илалтанууд тухай Крымдэхи уулзалгын дүнгүүд элирхэйлэн гэршэлнэ. Мүнөөнэй уласхоорондын байдалай гол шухала асуудалнууд Крымдэхи уулзалгын дансанууд дотор шэнжэлэгдэhэн байна. Европодо эб найрамдалда дуратай хүсэнүүд ехэ амжалтануудые туйлаа гээд энээн дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ».

«Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай нягта жагсаалтай байhыень марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын үзэл суртальные хэлбэришэгүй бэелүүлхээр, арадуудай хүсэл эрмэлзэлэй аша туhада социалис оронуудай, дэлхэйн түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдэй аха дүүгэй харилсаа холбоо саашаданъ бэхижүүлхээр бэлэн байhыень Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй Крымдэ үнгэргэгдэhэн хажуу ёhоной уулзалга элирхэйлэн харуулаа», — гэжэ Монголой түбэй радиогой шэнжэлэл дотор хэлэгдэнэ.

Социалис оронуудай Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Крымдэхи уулзалга тухай мэдээсэлые Пхеньянай «Нодон синмун» газетэ тунхаглаба. Уулзалгын үедэ аха дүү партинуудай ба оронуудай хоорондохи политическэ, экономическа ба үзэл суртальные харилсаа холбооной асуудалнуудаар, уласхоорондын гол шухала асуудалнуудаар hанамжануудаа хэлсэhэн байна гээд газетэ бэшэнэ.

(ТАСС).

БЕРЛИН

Вьетнамай Демократическа Республикада ГДР туhа хүргэнэ

ТАСС

hүүлэй жэлнүүдтэ Вьетнамай Демократическа Республикада үгэhэн бүхы мүнгэ зөөриеэ бусаалтагүйгөөр туhа хүргөөбди гэжэ Германиин Демократическа Республика сэгнэнэ гээд СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой, ГДР-эй правительствын шиидхэбэри дотор хэлэгдэнэ.

«Пролетарска» интернационализмын, баатар вьетнам арадтай аха дүүгэй hаналаа нэгэдэлгын ёhо гуримуудаар хүтэлбэрилэгдэн, дайнай хойшолонгуудые дары түргөөр зайсуулха, социалис байгуулалтаяа амжалтатайгаар үргэлжэлүүлхэ хэрэгтэнь ДРВ-дэ туhа хүргэхын тула СЕПГ-гэй Центральна Комитедэй Политбюро, ГДР-эй правительство иимэ шиидхэбэри абаа»,— гэжэ энээн дотор тэмдэглэгдэнэ.

БОГОТО

Москвада болохо хуралдаанда бэлэдхэл хэнэ

ТАСС

Колумбиин Эб найрамдалай национальна Соведэй заседани эндэ боложо, тэрээндэ хабаадагшад эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй Москвада зарлагдаха бүхэдэлхэйн конгрессто бэлэдхэл хэхэ түсэб hайшааба.

Конгрессэй уг зорилго олондо ойлгуулха, эб найрамдалай тала баримталагшадай нютагай комитедүүдые байгуулха, конгрессто зорюулагдаhан плакадуудай конкурс соносхохо, лекцинүүд ба элидхэл хэлгые эмхидхэхэ гэхэ мэтэ үргэн ехэ хүдэлмэри үнгэргэгдэхэ байна.

Уласхоорондын зүбшэлэлгын hаяхан Москвада болоhон хоёрдохи уулзалгын дүнгүүд тухай Соведэй президент Хоакин Молано Кампусано заседани дээрэ мэдээсэл хээ.

«Дайнай аюулhаа бүхы дэлхэйе сүлөөлхэ, хүн түрэлтэнэй аша туhада, дэбжэлтын түлөө арадуудай хоорондохи харилсаа холбоо бэхижүүлхэ зорилготой Москвада болохо конгрессые Колумбиин обществын түрүү үзэлтэй бүхы хүнүүд бүрин дэмжэнэ», — гэжэ Кордово департаментын университедэй ректор Хорхе Ганем Соведэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ.

ТОКИО

Хашалта харшалалта болюулхын түлөө

ТАСС

Байгша ондо политическэ ба экономическа эрилтэнүүдээ дэмжэжэ, Японой ажалшадай хэhэн хабарай дабшалгануудта хабаадаhанайнь түлөө Кюсюгэй, Сикокугай, Хиросимын 14.840 хүдэлмэришэниие хэhээхэ тухай гүрэнэй түмэр замай захиргаан соносхобо. Нютагай профсоюзуудай 40 шахуу хүтэлбэрилэгшэ, профсоюзай эдэбхитэд ажалhаа гаргагдаа.

Засаг захиргаанай эдэ хэмжээнүүдтэ эсэргүү тэмсэл гүрэнэй түмэр замай хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэяпоной профсоюз, машинистнуудай профсоюз үргэнөөр хэжэ эхилбэ. Хуули буса эдэ хашалта харшалалтануудые болюулха тухай эрилтэтэйгээр Японой профсоюзуудай генсовет хандаhан байна.

Энэ жэлэй хабарай дабшалгануудта хабаадаhанайнгаа түлөө 140 мянган хүн гэмнэгдэхэ болоно бшуу.

ФРАНЦИ. Предприятиин хүтэлбэриин зүгhөө буhалгаанда эсэргүү ябуулга хээд байха үедэ хүдэлмэришэдэй салин хүлhэнэй хахад хубииень дирекциин түлэхэ гэhэн хараа бодомжыень Париж шадарай Булонь-Бийянкур гэжэ багахан хотодо байдаг «Рено» заводой 7 мянган хүдэлмэришэн урид буруушаа ба. БКТ, ФДКТ гэдэг профсоюзуудай эмхинүүдэй дэмжэлгээр салин хүлhыень бүрин хүсэдөөр түлэхэ эрилтэ хүдэлмэришэд табиhан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Парижай Насьональ гэжэ талмай дээрэ болоhон митингын үе. **АФП—ТАСС-ай фото.**

САНТЬЯГО

Орон доторхи байдал hайжаруулха

ТАСС

Хархис хүсэнүүдэй харатэ ябуулгануудhаа уламжалан, орон дотор тохёолдоhон байдалые заhаруулхын тула президент Сальвадор Альендиин толгойлдог Чилиин Арадай Нэгэдэлэй правительство эдэбхитэй ажал ябуулна.

Арадай нэгэдэлэй хүтэлбэрилхы бүлэглэлдэ ородог партинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командованиин түлөөлэгшэдтэй С. Альенде зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдые хэжэ үргэлжэлhөөр.

Орон доторхи байдал үшөөл шахардуу байhаар. Түлишэ ба эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангаха хэрэгтэ тойбо татахын тула транспортын захиргаанай ээдэй буhалгаа эмхидхэжэ, хархис хүсэнүүд харата муухай аашаа гаргана.

Тиихэдэнь ажалшадай нэгэдэмэл профсоюзай түбэй, Коммунис партиин ба түрүү үзэлтэй бусад эмхинүүдэй уряагаар хүдэлмэришэд, ал ба хаагшад, студент залуушуул ашаа тээгшэдэй бригадануудые эмхидхэнэ. Хэдэн зуугаад жолоошод буhалгаа хэгшэдэй машинануудта хүдэлхөөр бэлэн байhан тухайгаа мэдүүлээ.

Ороной президентын адъютант Артуро Арайае алаhан хархис бүлэгэй гэшүүдые Чилиин аюулгүйе сахиха зургаан эдэбхитэйгээр бэдэржэ байна. Энэ гэмтэ ябуулгада хабаадагшадай нэгэн — Марио Рохас Сехерс баригдажа хаагдаа гээд мүрдэлгэ хэхэ национальна албанай түлөөлэгшэ эндэ үнгэргэгдэhэн пресс-конференци дээрэ мэдээсээ. Энээндэ хабаадаhан бүхы шахуу хүнүүдэй нэрэнүүд элирүүлэгдээ. Эдэ «Патриа ба либертад», «Роландо матус» гэжэ хархис үзэлтэй эмхинүүдтэ хабаатай юм.

ЛОНДОН

Лейборис партиин уряа

ТАСС

Португалиин дээрмэшэ сэрэгэй Мозамбигта хэhэн гэмтэ ябуулгануудые мүрдэн шэнжэлхэ тусхай комисси байгуулхыень Англиин лейборис парти Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацие урялба.

Португалиин правительствын Африкада үүдхэжэ байгаа колониальна дай болюулха шухала гэжэ лейбористнуудай эндэ тунхаглагдаhан мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

СОФИ

С. Тодоров К. Вальдхаймтай уулзаба

ТАСС

НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ С. Тодоров албанай хэрэгээр Болгарида ерээд байhан ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхаймтай уулзажа хөөрэлдэбэ. Уулзалгын үедэ уласхоорондын байдалай асуудалнуудаар hанамжаяа хэлсэhэн байна.

БОНН

Буруу hүрэбэ

ТАСС

Ойрын жэлнүүдтэ Баруун Европын оронуудай замби түбиие шэнжэлхэ программа 11 гүрэнэй эрдэм-наукын хэрэгүүдые эрхилдэг министрнүүдэй июлиин 31-дэ, августын 1-дэ Брюссельдэ болоhон зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэхэдээ, урагшагүйдэбэ гээд Бонной «Генераль-анцайгер» газетэ бэшэнэ.

Тус программын элдэб проектнүүдтэ мүнгэ hомололгын асуудалнуудаар тохёолдоhон хёмороонhоо шалтагаалан, энэ буруу hүрөө гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

РИМ

20 мянган хүн гараа табиба

ТАСС

Италида шэнэ түхэлэй фашис эмхинүүдые хорихо эрилтэтэй бэшэгтэ Фриули-Венеци-Джули областиин 20 мянга гаран хүн гараа табиба. «Хара самсатанай» харата муухай ба гэмтэ ябуулганудаа улам үргэдхэжэ байhыень буруушаажа, Италиин партизануудай национальна нэгэдэлэй үүсхэлээр энэ үнгэргэгдэжэ эхилhэн байгаа. Энээниинь фашизмда эсэргүү партинууд, түрүү үзэлтэй залуушуулай эмхинүүд, профсоюзууд, ажалшад эдэбхитэйгээр дэмжэнэ.

Гар табилга августын 20 болотор үргэлжэлүүлэгдэхэ.

УhАНАЙ УЕР

Байгша оной август hарын түрүүшын табан хоногой туршада ороhон хура бороон Сэлэнгэ мүрэнэй, Баргажан голой уhа үшөө нэмээhээр. Үсэгэлдэр үглөөгүүр Сэлэнгэ мүрэн Улаан-Үдэ шадар 344 сантиметр болоод байhанаа, 14 часта дүрбэн сантиметрээр hуугаа гэхэ гү, али 340 сантиметрэй тэмдэгтэ хүрэбэ.

Баргажан голой уhан 40—50 сантиметрээр нэмэжэ, сабшалан, бэлшээри дахин уhанда абтаhан байна.

Үсэгэлдэр Сэлэнгын уhан Хяагтын адаг шадар 30 сантиметрээр нэмээ. Ушарынь хэлэхэдэ, МНР-эй газар дээгүүр урдажа гарадаг Сэлэнгэ мүрэнэй эхиндэ хура бороон ехээр ороhон байна.

Мүн Хёлго, Сүхэ, Үдэ, Зэдэ голнуудай уhан hуужа захаар хэды хонобо.

Улаан-Үдэhөө Кабанска аймаг хүрэтэр Сэлэнгын уhан 10—15 сантиметрээр доошоо hуухаар хүлеэгдэнэ. Саашадаа Сэлэнгэ мүрэн Улаан-Үдэ шадар даамайгаар hууха гэжэ хараалагдана.

Н. АФОНИНА,
Улаан-Үдын гидрометобсерваториин директор.

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Хүдөөгэй коммунистнуудай дайшалхы зорилго» гэhэн түрүү бэшэг. ТАСС-ай hүүлэй мэдээсэлнүүд. Нютаг нютагай hонинууд.

Хоёрдохи хуудаhанда. Уакидай алтан нөөсэ — С. Джеджулын корреспонденци. Лекцинүүдэй шанар Л. Серебряковой статья. Түрэл орон доторнай. Уншагшадай бэшэгүүд.

Гурбадахи хуудаhанда. «Нүүжэ ерэгшэдтэ олгогдохо хүнгэлэлтэнүүд» — Ф. Петровой статья. Хилын саанаhаа.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. Нютаг нютагай hонинууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ харуулна:
18.35 — Дамжуулгын программа. 18.40 — Телепанорама.

«Орбита» харуулна:
19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30— **Үнгэтэ телевидени.** Залуушуулай ба студентнэрэй Берлиндэ болоhон бүхэдэлхэйн X фестиваль дүүрэбэ. (суранзан бэшэлгэ). 20.15— Г. Ибсен. «Привидения» — ССР Союзай Гүрэнэй академическэ Бага театрай зүжэг. 21.10 — «Хүн ба хуули». 21.40 — «Привидения» зүжэгэй үргэлжэлэл. 23.10 — **Үнгэтэ телевидени.** «В. Куслап дуулана». 23.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 24.00 — Футболоор СССР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн. «Заря» (Ворошиловград) — «Спартак» (Москва).

САГАИ УЛАРИЛ

Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Загарайн, Хориин, Хэжэнгын, Яруунын аймагуудаар үүлэтэйшэг байха. Зарим нютагуудаар бороо хура орохо. Температура 17—21 градус дулаан байха. Улаан-Үдэ хотодо hүниндөө — 10—12, үдэртөө 17—19 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефонууд

г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, отв. секретаря — 50-52, секретариат—66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 68-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.